

SCLOVENSKI LIST

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 3487, interurban 3487
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po rošči dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Inzerati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/III
Poštni ček, račun, Ljubljana 15.179
Telefon številka 2549

Jugoslavija in Grčija popolnoma solidarni

Pomembna izjava ministra Marinkovića časnikarjem

Atene, 14. dec. p. Danes dopoldne je jugoslovanski zunanji minister dr. Voja Marinković sprejel zastopnike tujega in grškega tiska in jim dal sledečo izjavo:

»Odhajam iz Grčije z najboljšimi vtisi potem, ko smo z gg. Venizelosom in Mihalakopulosom izmenjali svoja stališča v važnih vprašanjih. Srečen

žimo in branimo na Balkanu status quo ante. Zato mi je zelo ljubo, da lahko ponovno ugotovim enakost pogledov v vseh teh vprašanjih. Odhajam iz Grčije zelo zadovoljen.

Príjetno sem bil iznenaden nad lepim sprejemom s strani grške vlade in grškega naroda. Divim se Grčiji in njenemu velikemu napredku, ki ga opažam, če se voziš po tej krasni deželi. Balkanski narodi so se poldrugo stoletje borili, da so ustvarili svoje nezavisne narodne države. Ta proces herojske dobe je sedaj končan. Prvi cilj smo že dosegli. Naša naloga je, da nadaljujemo zgodovino dostojno.

Balkanska unija je ideal nas vseh. Konferenca ki se je vršila v Atenah, je bila zunanja manifestacija naših tozadevnih stremeljenj. Obstojajo že zapreke notranjega značaja, ki se pa bodo odstranile tekom časa in po našem zblizanju. Z Grčijo Jugoslavija ni imela nikoli spornih vprašanj. Zdi se, da bodo po spremembi atmosfere našla vsa do sedaj nerešena vprašanja svojo končno povolno rešitev. V mednarodnih odnosih je treba pač imeti dobro voljo in zlasti zaupanje. Največja nesreča je medsebojno sumničanje.

Vprašanje manjšin se mora rešiti z medsebojnim zblizanjem in v medsebojnem zaupanju. Dokler bo to vprašanje politično orožje, tako dolgo predstavlja nevarnost za mir in je posledica velikih krivic za narode. Z neprijatelji se jaz ne razgovarjam.

Kar se tiče carinske unije, se moramo ozirati na geografske težave. Interesi dveh sosednjih držav so drugačni kakor držav, ki so med seboj geografsko ločene. Narodi na Balkanu so med seboj vezani po tesnem sosedstvu in naravno je, da delajo vztrajno na tem, da rešijo vse ekonomske probleme.

Atene, 14. dec. AA. Jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković je odpotoval danes ob 12.30 iz Aten. Prej je bilo določeno, da odpotuje ob 13.30, toda grška vlada je želela, da odpotuje dr. Marinković v posebnem vlaknu, ki mu ga je dala na razpolago. S tem vlakom se bo g. dr. Marinković pelal do Skoplja. Na postajo so ga spremlili predsednik grške vlade Venizelos, zunanji minister Mihalakopulos in mnogoštevilne odlične osebnosti. Marinković potuje s svojim spremstvom; z njim potuje naš atenski vojni odposlanec Majstorović.

Atene, 14. dec. AA. Po sprejemu tujih in domačih novinarjev je Marinković sprejel predstavnike jugoslovanske kolonije, ki so ga pozdravili in zaprosili, naj izrazi v Belgradu Nj. Vel. kralju njihovo najglobljo udanost in zvestobo. Marinković se jim je za to zahvalil in obljubil, da bo sporočil njihove želje. Nato je sprejel predstavnike grško-jugoslovanske lige, ki so ga priščno pozdravili.

Atene, 14. dec. AA. Jugoslovanski poslanik v Atenah g. Vučković je priredil sredi svečan banket na čast jugoslovanskemu zunanjemu ministru dr. Marinkoviću. Banketu so prisostvovali predsednik grške vlade Venizelos, grški zunanji minister Mihalakopulos, francoski poslanik Simon, rumunski poslanik Razeanu, češkoslovski poslanik Bariček in vse osebe jugoslovanskega poslanstva z vojaškim atašejem Majstorovićem. Po banketu se je vršil svečan sprejem, katerega so se udeležili člani diplomatskega zbora ter ugledne osebe iz atenskih vojaških in civilnih krogov. Med drugimi so bili prisotni poslaniki Velike Britanije, Italije, Nemčije, šefi misij, številni poslanci, aktivni ministri, predsednik parlamenta itd. Sprejem je potekel v najprijetnejšem razpoloženju.

Zunanji minister dr. Voja Marinković.

sem, da lahko ugotovim enakost pogledov tako na splošen položaj v Evropi kakor tudi na Balkanu. Pri oceni teh stvari se je treba ozirati predvsem na geografski položaj, ki je tako za Grčijo kakor tudi za Jugoslavijo isti. Ako je Jugoslavija centralno-evropska in balkanska, je Grčija sredozemska in balkanska država. V našem interesu je, da obdr-

Gospodarsko sodelovanje med Francijo in Nemčijo

Pariz, 14. decembra. s. Senator Le Trocquer, ki se je vrnil s svojega potovanja po srednji Evropi, piše v listu »Petit Parisien«: Povsod, na Češkoslovanskem, v Avstriji in na Madjarskem, sem našel enako naziranje, da je uresničenje evropske misli na solidni podlagi brez odkritosrčnega in lojalnega sodelovanja med Francijo in Nemčijo nemogoče. Zato sem bil zadovoljen, da sem svoje potovanje zaključil v Berlinu. V Berlinu nisem dosti govoril o obojestranskih prednostih carinske unije, ki se ne more takoj uresničiti, pač pa sem mnogo razpravljalo o gospodarskem sodelovanju med obema narodoma. Ugotovil sem, da to misel v Nemčiji odkrito in skoro vsi resni državniki pozdravljajo; pripomniti pa je treba, da na gospodarsko sodelovanje med Francijo in Nemčijo ni misliti, če se ne pritegnejo tudi sosede, posebno Belgija in Luksemburg. Na drugi strani pa se ne more podvzeti nič končno veljavnega in trajnega brez gotove mere varnosti in zaupanja. Medsebojnemu zaupanju pa nikakor niso koristila gotova mnenja, ki so se pojavila v Nemčiji. To sem v Berlinu tudi javno poudaril.

Sporazum glede predvojnih dolgov

Pariz, 14. dec. s. Na konferenci, ki razpravlja o predvojnih dolgovih, je prišlo do sporazuma in so se vse države izrekle za provizorij. Tudi Madjarska ki je bila doslej načelno proti vsaki izpremembi, je izjavila, da je pripravljena pogajati se dalje na podlagi provizorične ureditve. Podlago tvori predlog, da se zlate in valutne rente za dobo petih let nanovo uredi in da se šele po preteku te dobe razpravlja o končno veljavni rešitvi.

Izjava dr. Schobra

Pariz, 14. dec. kk. Avstrijski podkancler dr. Schöber je danes v »Petit Parisien« na sledeči točni način objavil svoja zunanje-politična načela: 1. varstvo nevtralnosti, ki je naravno naložena Avstriji, 2. odpor proti temu, da bi se Avstrija spuščala v gotove enostranske kombinacije, 3. varstvo neodvisnosti Avstrije.

Dunajska vremenska napoved. Začasno zbliznanje vremena, potem morda nastop mraza s snegom.

Zveza indijskih držav

Ugoden potek indijske konference v Londonu

London, 14. decembra. kk. Indijska konferenca je v zadnjih tednih tako ugodno napredovala, da se že računa s tem, da bi se lahko dve tretjini vprašanj rešili na plenarnih sejah pred božičem in da bi konferenca svoje delo lahko končala v prvi polovici meseca januarja. Na plenarni seji v ponedeljek se bo izrekla ločitev Burme in britske Indije, na plenarni seji v torek pa se bodo stali prvi predlogi za ustanovitev pododbora glede ustanovitve zveze držav. Nova zveza držav bo družba indijskih provinc, h kateri lahko pristopijo posamezne neodvisne države odnosno skupine neodvisnih držav kot članice. Kompetenca nove zveze držav je podana v pooblastilih, katera bo podkralj izročil novi organizaciji, in v onih suve-

renih pravicah, ki se prenesejo od indijskih knezov neodvisnih držav na podkralja, da jih izroči novi zvezi držav. Zvezni parlament bo obstojal iz sistema dveh zbornic, v katerih bodo imeli mahamedanci tretjino mandatov. Kompetence centralne oblasti zveze, torej indijskega celokupnega kabineta, se bodo določile šele potem, ko bodo določeni odnosi nove indijske zveze držav s krono, s tem pa obenem tudi z Anglijo.

Varšava, 14. dec. AA. Maršal Pilsudski je dal daljšo izjavo o bodoči ustavi. Med drugim je dejal, da mora v bodoče predsednika republike voliti ves narod.

Japonski prine pri papežu. Brat japonskega cesarja prine Takamatsu, je na svojem potovanju po Evropi prišel v Rim, kjer je obiskal tudi sv. očeta papeža Pija XI. Slika nam kaže princa z njegovim spremstvom pred avdienco.

50 let dela za otroka

Belgrad, 14. dec. l. Danes je proslavilo Društvo za vzgojo in zaščito otrok 50 letnico svojega obstanka in plodonosnega dela. Društvo deluje pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. V. kralja. Na današnji proslavi je zastopal Nj. V. kralja polkovnik Jovan Leko. Med odličnimi gosti so bili prisotni tudi patriarh pravoslavne cerkve Varnava, minister dr. Ivan Shvegel, vrhovni inspektor predsedništva vlade dr. Milan Nikolić, podžupan beogradske občine dr. Niko Krstić in Miloslav Stojadinović. Odposlanec Nikola Veliković je prečital ukaz, s katerim je Nj. V. kralj na predlog socialnega ministra odlikoval društvo z redom sv. Save III. razreda. V imenu ministra je odposlanec Veliković čestital predsedniku in mu izročil odlikovanje.

Muslimani

za narodni preporod

Mostar, 14. dec. ž. Član VZS, Salih Baljić, je sklical pred nekoliko dnevi za danes shod, ki se je vršil ob mnogoštevilni udeležbi ljudstva v veliki dvorani »Hrvoja«. Ob 2 popoldne je otvoril zborovanje muslimanski svečenik Hamzi efendi Kuzić. Po otvoritvi je takoj dobil besedo Baljić, ki je v svojem govoru naglasil, da mora muslimansko prebivalstvo zapustiti pasivnost in preiti k aktivnemu delu za narodni preporod. Vsa Jugoslavija mora delati, da pomaga svojemu kralju v duhu manifestata od 6. januarja. Strašna atmosfera, ki je nastala po prelomu v Narodni skupščini, je popustila po modrem činu Nj. Vel. kralja Aleksandra. Sedaj je prenehal čas demagogov.

Baljićev govor je bil burno aplavdiran. Zbor je poslal Nj. Vel. kralju brzojavko, v kateri ga pozdravlja in čestita k rojstnemu dnevu. Pozdravno brzojavko so poslali tudi predsedniku vlade g. gen. Periću Zivkoviću. Skupščina je potekla v popolnem miru.

Proti novi cerkvi v Beogradu

Belgrad, 14. decembra. m. Danes je imel v saborni cerkvi ohridski arhijerej Nikola Velimirović zanimivo pridigo. Ker je bila ta najavljena, je vladalo za njo veliko zanimanje in je bila cerkev nabito polna. V svoji pridigi je arhijerej nastopil proti onim, ki v Belgradu propagirajo ustanovitev nove cerkve.

Razpuščen občni zbor

Zagreb, 14. decembra. ž. V veliki dvorani Metropol-kina bi se morala vršiti danes glavna skupščina Jugoslovanskega akademškega podpornega društva. Ker dosedanjí odbor ni hotel izpolniti nekaterih zahtev članov Jugos. akademške čitalnice, je prišlo na skupščini do velikega kravarja. Policija je razpustila zbor in postavila društvu komisarija v osebi g. Stepana Rakočevića, slušatelja Ekonomske komercialne visoke šole.

Dr. Aljehin v Zagrebu

Zagreb, 14. dec. ž. Danes ob pol 8 je prisel v Zagreb svetovni šahovski prvak dr. Aljehin v spremstvu tajnika Jugoslov. šahovske zveze g. Magdiča. Na kolodvoru so ga pričakovali zagrebški šahisti. Aljehin je izjavil, da je zadovoljen s svojo turnejo po Jugoslaviji. Danes popoldne ob 5 se odpelje v Karlovač, jutri se vrne v Zagreb in bo zvečer igral simultanko.

Jugoslavija od l. 1919 do 1929

Belgrad, 14. dec. l. Danes dopoldne med 11 in 12 se je vršila svečana otvoritev razstave »Kraljevina Jugoslavija od l. 1919 do 1929«. Razstava se nahaja v veliki dvorani Umetniškega paviljona Zuzorić na Malem Kalemegdanu. Razstava kaže kraljevino Jugoslavijo in njen kulturni, ekonomski, gospodarski, socialni in društveni razvoj v zadnjih desetih letih zedinjenja, to je od 1919 do 1929. Razstavo so obiskali mnogi odličnjaki beogradske družbe, med njimi tudi predknednik vlade, general Pera Zivković, minister Nikola Uzunović, dr. Korošec, šef centralnega presbiroja dr. Milan Marjanović, zastopniki tujih poslaništev in druge ugledne osebnosti.

Dva otroka v plamenih

Jagodina, 14. dec. j. Težka nesreča se je pripetila te dni v hiši Radomira Živadinovića v vasi Kozara. Domači so odšli na polje in doma sta ostala dva otroka, stara 6 oz. 4 leta. Začela sta se igrati z ognjem v peči in nenadoma je zajel plamen leseno pohištvo in se razširil skoro na vse poslopje. Otroka sta začela v strahu begati po hiši in kričati. Vpitje so slišali domači, ki so brž prihiti in pogasili ogenj. Toda bilo je že prepozno; otroka sta malo pozneje izdihnila v naročju žalostnih staršev.

Pridobivajte novih naročnikov!

Gospodarski kaos in Stalinov teror v Rusiji

Kaj nam je pokazal moskovski proces proti industrijem - V Moskvi umre vsak dan povprečno 215 ljudi za posledicami stradanja - Nove aretacije

Moskva, 14. decembra. J. Nedavno končani moskovski proces proti takozvani politični stranki je zanimiv ne samo s političnega, temveč še bolj z gospodarskega stališča. V obtožnici, ki je bila prečitana na razpravi in katero so podpisali tako obtoženci, kakor tudi priče, se kaže jasna slika sedanjega stanja v posameznih panogah sovjetske industrije. Zanimiva je predvsem sedaj, ko je sovjetska vlada skoro popolnoma ukinila objavljanje raznih statističnih podatkov o napredku sovjetske industrije.

Ni mogoče predpostavljati, da so obtožbe proti članom industrijske stranke resne; obtožba je bila konstatacija žalostnega stanja, v katerem se nahaja danes Rusija.

Ni mogoče predpostavljati, da so obtožbe proti članom industrijske stranke resne; obtožba je bila konstatacija žalostnega stanja, v katerem se nahaja danes Rusija.

Če pogledamo industrijo premoga, homo so obtožniki videli, da v vseh premogokopnih rajonih že od začetka letošnjega leta sem produkcija pada, kar je posledica slabega nadzorstva. Radi tega je vedno več rudnikov nespodobnih za produkcijo in rudarji beže iz njih. V industriji pridobivanja nafte ni bil izvršen načrt novih vrtanj; vedno manj se tudi iščejo nova nahajališča. Še žalostnejše je stanje v elektrifikaciji dežele. Vsi tozadevni načrti so v velikem kaosu. Graditev central je stala povprečno 40 odstotkov več, kakor je bilo predvideno v načrtih. Kmetijska centrala, ki jo sovjetsko časopisje tako hvali, ustavlja svoje delo na vsakih 150 do 200 ur radi pomanjkanja goriva. Radi tega je moskovski okraj večini brez elektrike in sovjeti so primorani, da grade večje število malih central, ki pa v načrtih

niso predvidene. Še resnejše je stanje v kovinarski industriji. Načrt za produkcijo metalurgije je izdelan tako, da vlada v državi veliko pomanjkanje kovinskih produktov, dočim se nekateri nepotrebni kovinski izdelki producirajo v ogromnih množinah. To je privedlo tudi do tega, da železnice ne dobivajo potrebnega materiala in so v nevarnosti, da ustavijo promet. Slično stanje vlada tudi v prometu samem. Lokomotive in vozovi se slabo izkoriščajo, dobre lokomotive pošiljajo na »smetišče« in na posameznih postajah je videti grmade tovarnih voz. Vozni red je sestavljen tako, da se po njem ni mogoče ravnavati. Ena lokomotiva odpelje tovarni vlak na drugo postajo zato, da ga druga zopet pripelje nazaj, z eno besedo, v prometu vlada kaos. Podobno je tudi stanje v ostalih panogah sovjetske industrije, strije.

Ti primeri dovolj jasno kažejo, da vse sovjetsko gospodarstvo načrtoma ni sposobno življenja. Obtožba proti članom industrijske stranke predstavlja strašno obtožbo vsega gospodarskega sistema boljševikov in gospodarske politike diktatorja Stalina.

Rusko ljudstvo strada

Pariz, 14. decembra. s. »Dnie«, tednik Krenskega, poroča, da umre v Moskvi po uradnih sovjetskih podatkih vsak dan povprečno 215 ljudi za posledicami stradanja. Vlada skrbno prikriva te številke. Sestrado in boso prebivalstvo silno trpi radi pomanjkanja kuriva. Na deželi so razmere še slabše. Delež živila in izkaznice dobiva komaj tretjina mestnega prebivalstva, da ne govorimo o kmetih. Nedavno se je uprla radi slabega kruha in smrdečih govedine celo kremelska straža. Glavna

politična uprava je sporočila Stalinu, da mu prerokujejo zaprti finančni padec po 2 do 3 mesecih, če ne bo opustil neomejenega tiskanja novih bankovcev brez zlatega kritja. Stalin je dal privedi zaprtje finančnike k sebi in po večurnem razgovoru odredil, naj »sovjetska banka pusti bedarije in rajši deluje za gospodarsko ojačenje črvonca.« Pa tudi ta pot je polna nevarnosti. Molotov, vodja tretje internacionale, je doslej rezko zavrnil vse proteste zoper izvoz žita, ker nujno potrebuje denar za napovedano vesoljno revolucijo. Sedaj sta se s Stalinom sprla. Moskva je zbegana kakor razmetano mravišje. Vedno novi komunisti in posebno rdeči vojski poveljniki romajo v zapore.

Številne aretacije

Berlin, 14. decembra. s. Glasilo židovskega skupine ruskih socialdemokratov »Socialističeski Vjestnik«, ki izhaja v Berlinu in ki je običajno o dogodkih in razmerah v Rusiji zelo dobro poučen, poroča v svoji zadnji številki, da so v zadnjem času v Leningradu, Odesi in Kostromu aretirali številne mlade ljudi, ki so osumljeni, da simpatizirajo s socialnimi demokrati. V Kursku je že tri mesece v ječi večje število židov, češ da pripadajo k socialnim demokratom. V Saratovu so radi protikomunističnega delovanja aretirani Serman, Bloh, Blehman, Kočarovski in Edjelev. V Moskvi so na dnevnem redu aretacije med boljševiki samimi, katere Stalinovi pristaši sumičijo, da simpatizirajo z opozicijo. Aretiranih je tudi veliko častnikov rdeče armade. Aretacije inteligentov, ki niso organizirani v komunistični stranki, so že tako običajne, da bi se ljudje čudili, če bi se prenehale z aretacijami.

Srebrna nedelja

Ljubljana, 14. decembra.

Predzadnji nedelji pred božičem pravijo Ljubljanci »srebrna« nedelja. To ime izvira še iz onih zlatih in srebrnih časov, ko je na to nedeljo teklo v žep trgovcev srebro za nakupljena božična darila, na zadnjo, to je zlati »nedeljo« pred božičem pa zlato.

Zlata in srebra danes ni več pri ljudeh, ampak ljudje tudi papirnega denarja ne razmetavajo in trgovcem bi bilo prav vseeno, kakšen denar jim nosijo ljudje, zlat, srebrni ali papirnat. Zlat pa je tudi papirnega denarja bore malo in je od »srebrne« nedelje ostalo samo le ime.

Sicer pa so se ljubljanski trgovci prav pošteno pripravili za božič. Izložbe so polne sijaja in lepote, zlasti nekatere v osrednjih ulicah so prave umetnine iz luči, okrasov in lepega blaga, prava paša za oči in za vseh teh lepot željno srce. Če bo za božič le nekaj denarja, trinajstih plač in nabavnih prispevov, potem bodo trgovci mogli napraviti vsaj količkan ugodno kupčijo.

Pa še v našem drugem in ne samo zaradi tradicije in lepih izložb zasluži današnja nedelja ime »srebrna nedelja«. Danes smo namreč Ljubljanci dobili resničen sneg, skoraj bi rekli: prvi letošnji sneg. Sicer je že prejšnje dni padlo v Ljubljani nekaj belega, podobnega snegu, pa se je hitro stajalo na tleh, zadnje dni pa je zjutraj pokrivala tla debela plast snega. Ampak danes smo dobili resničen sneg. Tu se zopet vidi, kaj vse zmorejo častnikarji. Nedeljski jutranji časopisi so bili polni navdušujočih člankov o zimskem sportu, snega pa še ni bilo drugje kakor na planinah. Komaj so članki izšli — glej — in že so pričele dopoldne padati prave snežinke. Sprva prav počasi in po redko, kakor bi se sramovale, da smo nanje čakali tako dolgo, popoldne pa se je pričelo zares. Snežilo je ves dan in neprestano, pozno v večer. Tla so se pobelila, žal pa je na ulicah kmalu nastala brozga, zakaj sneg je bil zelo vlažen. Gorje onemu, kdor je bil brez galoš in je imel povrhu še votle podplate! Mladina pa je pozdravila z veseljem ta sneg. Že so pričeli ponekod valiti debele snežne kepe in celo sanke so nekateri privlekli, le da se po vlažnem snegu ni dalo bogve kaj imenitno sankati. Zimski sportniki so pozdravili ta sneg z velikim upejanjem, prav tako trgovci s kurivom. Morda bo razveselil sneg tudi rudarje v revirjih, zakaj premoga bo treba nakopati več. S strahom pa je ta sneg navdal reveže in brezdomce, ki so prej upali, da bodo prezimili vso zimo ob milem vremenu in teh je zelo mnogo, več kakor kdaj prej.

Eden teh brezdomcev se je danes dopoldne zaletel na policijo: brez stanovanja, brez sredstev, slaba obutev in obleka, kam naj se revež sedaj da v tem vremenu? Na policiji so mu kot prvo pribežališe ponudili zapor, potem pa ga bodo poslali v domačo občino.

Drugače policijska kronika ne beleži nič pa sebnega, le ena tatvina kolesa je bila prijavljena. Prav tako je bila danes prazna nezgodna kronika in še celo v bolnišnico ni bil pripeljan noben ponesrečenec.

Večji karambol, toda brez resnih posledic, se je pripetil ob pol 6 zvečer na Krekovem trgu. S postajališča avtobusov je odvozil avtobus, prav v tistem trenutku je bil privozil s Poljanske ceste tramvaj. Ta je z vso silo in z velikim hrupom tresel v sredo avtobusa. K sreči se je na avtobusu razbila le srednja, na tramvaju pa prednja šipa. Na tramvaju se je poparilo tudi sprednje železno ogrodje. Od potnikov ni bil nihče ranjen, le vozniku tramvaja so delci razbitih šip opraskali obraz.

Drugače je bilo v Ljubljani monotono naprej. Ljudje so napolnili vsa zabavišča. Kavarne so bile tako polne, da si težko dobil v njih prostol. enako so imele dober obisk tudi gostilne. Seveda — ob takem vremenu!

Tragedija osramočene družine

Nikšič, 14. dec. j. Mala vasica Crkvice na meji bivše Crne Gore in Hercegovine je doživela te dni razburljiv dogodek. Samomor je izvršil Jovan Koprivica, njegovemu mlajšemu bratu pa so le slučajno preprečili, da ni izvršil istega dejanja. Oba brata sta se odločila za ta korak radi tega, ker je bila nuna neporočena sestra Hinka v blagoslovljenem stanju. Družinski ponos jima ni dopuščal, da bi preživel ta sramota.

Hinka, ki je bila na dobrem glasu in tudi zelo lepa, se je zaljubila v nekega fanta iz bližnje vasi. Svojo ljubezen je pred starši skrivala. Pred tremi meseci je prišel na dom Hinkinih staršev kmet Mitutin Polać in zaprosil za Hinkino roko. Starši so pristali in Hinka je postala žena. Hinkin brat Jovan pa je natančno vedel za tajnost svoje sestre. Prepričan, da se bo takoj po poroki ta ta most odprl in da ne bi doživel te sramote, je te dni nekega jutra odšel v gore na lov in pri tem izvršil samomor. Pri njem so našli dve pi mmo: eno je bilo naslovljeno na starše, katere prosil odpuščanja, drugo pa na poveljnika orožniške postaje, v katerem piše: »Kot pamečnega človeka Te prosim, da ne pošiljaš k mojemu truplu komisij. Mene je doletela taka sramota, da mi je bilo sladko, vzeti si življenje.«

Nihče v vasi ni razumel vsebine tega pisma. Tajnost bi ostala še nadalje prikrita, da ni zet obvestil svojega tasta, da se Hinka slabo počuti. Oče in mati sta bila zelo prenečena, ko sta videv, v kakem stanju je nuna hčer. Poslali so jo k zdravniku, ki jo je pregledal. Po povratku iz mesta je Hinka poskušal izvršiti samomor, toda domazi so ji to preprečili. Kmalu nato je povila. To je bil težji udarec in sramota za družino in drugi Hinkin brat je poskusil samomor, toda prijatelji so to preprečili. Vsa vas stoji pod vplivom tragedije nesrečne družine in sočustvuje z njo.

Kentiro v španskem Maroku. Iz Kentire odletijo letalci v portugalsko Guinčo, odtod pa se bodo preko Atlantika v Brazilijo.

Reorganizacija

pariške policije

Pariz, 14. dec. kk. Pariška policija, katere sedanja organizacija je še iz časov konzulata, se namerava sedaj na iniciativo policijskega predsednika Chiappeja popolnoma preorganizirati. Načrt, ki je proračunan na več let, obsega predvsem najetje 600 policijskih naznanjevalcev v vseh mestnih okrajih in koncentracijo onih 80 policijskih komisariatov v 20 centralnih revirjev, ki bodo imeli svoj sedež v županskem uradu vsakega okrožja. Avtomobilski park se bo izredno pomnožil, tako da bo alarmiranje policijskih sil samo še vprašanje par minut. Kar se tiče prometnih vprašanj, se že deloma izvršuje velikopotezen načrt za pritegnitev predkrajev v policijsko območje potom podzemeljske železnice, in sicer po vzorcu brzih podzemskih železnic v Londonu in New Yorku. Ves načrt se bo uresničil v 10 do 15 letih.

Posledice kritike

Milan, 14. dec. kk. Državni tajnik Mario Alberti, bivši generalni direktor Banche Credito Italiano, je v fašističnem mesečniku »Vita italiana« priobčil hud napad na več članov nadzornega sveta. Očital jim je, da so delali pod roko za osebno korist, in jih tudi osebno hudo napadel. Ta mesečnik, ki ga sicer čitajo samo v strokovnjakih krogih, je bil razprodan v trenutku in je izginil tudi na skrivnosten način iz vseh javnih čitalnic. Komaj teden dni potem pa je Mussolini Mario Alberta odstavil z vseh uradnih mest, dočim se uradno objavlja, da je dr. Mario Alberti prošil za odstop kot predsednik kontrolnega odbora garancijskih držav za Avstrijo in kot predsednik nadzorstvenega sveta narodne banke albanske ter kot podpredsednik družbe za gospodarski razvoj Albanije.

Za reformo koledarja

Zeneva, 14. dec. kk. Neki Američan, ki noče biti imenovan, je dal generalnemu tajniku Društva narodov na razpolago 10.000 dolarjev, da skliče konferenco za reformo koledarja. Dosedanja dva načrta, ki sta bila vložena v komisiji Društva narodov, sta propadla radi odpora cerkvenih krogov vseh konfesij. En načrt hoče določiti praznike in vse datume na iste dneve v tednu vsako leto enako z 12 meseci, drugi načrt pa s 13 meseci. Odpor proti temu načrtoma temelji v glavnem na tem, da oba načrta zahtevata nujno takozvani dan nič na leto, ki bi spreminjal neprekinjeni vrstni red tednov in zahteval trajno premikanje sedmega dne kot dneva počitka, čemur se upirajo cerkvene oblasti iz verskih razlogov.

Praznik zemlje v Bolgariji

Sofija, 14. dec. kk. Na iniciativo kmetijskega ministra Gregorija Vasileva se je danes prvič praznoval po vsej Bolgariji praznik zemlje. Ta praznik, ki je posvečen težkemu kmetijskemu delu in kmetijstvu sploh ter materi zemlji, se je praznoval po vsej državi s sodelovanjem cerkve, pri čemer je bilo mnogo govorov o važnih kmetijskih vprašanjih. Na velikem zborovanju v narodnem gledališču v Sofiji, katerega so se udeležili skoro vsi ministri, diplomati in politiki, je govoril kmetijski minister Vasilev o svojem novem agrarnem programu ter izval med drugim: Bolgarska se mora od žitnega gospodarstva ločiti in začeti industrijsko kulturo zemljišč, ki se lažje prodajajo, posebno v Srednji Evropi. Praznik zemlje se bo v bodoče obhajal vsako leto v pozn jeseni.

Žalosten konec vstaje na Španskem

Prve justifikacije ujetih častnikov

Pariz, 14. dec. kk. Vstaja v španskem obmejnem mestecu Jacu ni bila končana brez hudega odpora vstajev. »Journal« poroča, da se je še večeraj popoldne stotnik Galard z majhno četo v mestu samem obupno branil proti napadom vladnih čet. Sele, ko so prišle večje okrepitve, je bil zlomljen odpor. Pa ne samo v Huescu in Jacu, temveč tudi v nemirno Saragoso in v nekatera druga važna središča na španskem severu so bile poslane vladne čete deloma iz Madrida, deloma pa iz drugih garnizij. Med tem se je že začelo postopanje vojnega sodišča proti štirim častnikom, ki so bili v bojih pri Ayerbe. Kar se tiče civilistov, ki so se udeležili pokreta in od katerih jih je več zbežalo v Francijo, se trdi v nolanjem ministrstvu, da gre za komuniste in druge ekstremiste. S strani vlade se zanika, da bi se bili vstaji v Ayerbi borili s klicem: »Živela republika!«

Pariz, 14. dec. AA. Havas poroča iz Madrida: Pet kilometrov od Nuesce je prišlo do spopada med vladnimi četami in vstaji. Borka se je vodila s strojnimi puškami in puškami. Vstajev je bilo 4 ubitih, 12 ranjenih in 70 ujetih. Vladnim četam prihajajo na pomoč pomožne čete. Mislijo, da bodo nočjo usrelije uničiti častniki, ki so se pridružili upor. Usmrteitev se bo izvršila v Saragosi.

Madrid, 14. dec. AA. Ministrstvo za notranje zadeve objavlja komunique, v katerem pravi, da je bilo v toku borb v bližini Huesca 20 mrtvih.

Madrid, 14. dec. kk. Danes popoldne ob 13.30 sta bila v Huescu ustreljena dva vstajška častnika, in sicer pehotni stotnik Galan in topničarski stotnik Garcia Hernandez. Imelo bi

Glas po diktaturi delavske stranke v Angliji

London, 14. dec. s. Angleška delavska vlada preživlja v sedanjem momentu zopet velike težave, ker se vedno bolj kaže nasprotje med nekdanjimi velikimi ljubljami delavske stranke in sedanjim politiko premijera Macdonalda. Ni nčbenega dvoma, da bi bili socialisti na boljšem kot člani zvezne koalicijske vlade, nego so kot edino vladajoča stranka. Imajoč vso odgovornost, so sedaj delavske odvisni od milosti poraženih liberalcev. Brez Lloyd Georgeove podpore bi vlada morala davno pasti, obenem pa stari valseški profiganec (Lloyd George) delavsko stranko v narodu ruši. Pri razpravljanju o Youngovem reparacijskem načrtu v Haagu je bil Snowden kot lord-blaganik manj pouskljevitve nego zastopniki mešan kih nesocialističnih vlad. To je hudo omajalo mednarodni ugled delavske vlade a njena politika glede Indije je celo izzvala odkrit ugovor II. internacionale. Velike nepilike je povzročila tudi Macdonaldova politika v sveti deželi. Pri zadnjih dopolnilnih parlamentskih

Prva izjava Steega

Pariz, 14. dec. AA. Havas poroča, da so izmišljene vse vesti o demisiji podtajnika v ministrstvu za notranje zadeve Reneja Cotya.

Pariz, 14. dec. AA. Po seji ministrskega sveta je predsednik vlade Steeg dejal, da obstoja vladin program v tem, da se vzdrži mir, ravnotežje v financah, da se razvije gospodarska delavnost in socialni napredek. Vlada se bo jutri predstavila zbornici.

biti ustreljenih še več drugih častnikov, toda hotelo se je postopati milo in so bili vsi drugi obsojeni na dosmrtno ječo. Okoli 600 vstajev so zaprli v gledališče v Huescu, kjer jih strazi. Manjše skupine vstajev se še skrivajo po gorah. Razen tega je bilo ujetih tudi okoli 40 mladih ljudi, večinoma študentov, ki pripadajo madridskemu Ateneju ter so se pripeljali v Jacu s tovornim avtomobilom. Iz Saragose se je pripeljal en profesor industrijske šole z vsemi učenci svojega razreda ter so jih v Jacu opremili z orožjem in deloma tudi z uniformami, tako da so se udeležili bojev. Sodelovali so pri vstaji tudi še neki drugi profesor, dva zdravnika itd. Vse to so nepobitna znamenja za to, kako daleč je že prišlo revolucionarno razpoloženje v mnogih krogih. Vlada je bila radi vstaje popolnoma presenečena kljub številnim vohunom, ki so po poklicu in tudi prostovoljno delovali za vlado. Še nikdar ni nobena priprava komplota ostala tako tajna. Tudi vsi drugi dobro informirani krogi na vstajo niso bili pripravljeni, posebno, ker je pred tremi tedni navidez prišlo do razkola med nekaterimi republikanskimi voditelji, na kar sta se obe stranki ljuto zmerjali. To pa je bila samo finta. Preprič je bil samo navidezen in so si bili vsi voditelji popolnoma edini. Epizoda v Jaci je sedaj končana. Vplivala je tudi na druge province, kakor je to sam priznal neki minister. Mogoče je, da je vstaja v Jaci samo začetek širšega resnega poleta.

Madrid, 14. dec. AA. S svojo sejo je izdala vlada uradni komunique, v katerem pravi, da je situacija v Jacu mirna. Večina ujetnikov je bila izpuščena. Število mrtvih znaša 17, ranjenih pa 27 ljudi. Vladne čete so ujele 500 mož.

volitvah dne 4. t. m. v židovskem londonskem okraju Whitechapu so odnesli labouristi samo Pirrhovo zmago: množica je prekritala njih govornike, dočim so nastopili konzervativci in liberalci kot prijatelji cionistov. Notranji neuspeh pri poljanju brezposelnosti pa ima še usodnejše posledice nego zunanje politični zepetelji. Povzročil je razkol v stranki sami in so njeni člani ponovno glasovali zoper lastno vlado. Radi tega politična javnost trdovratno trdi, da čaka Macdonald samo na prvo častno priliko, da odloči vodstvo vlade in stranke. Odstopil bo baže Hendersonu strankino predsedništvo, sam pa bo zasedel mesto indijskega podkralja, kar ga že dolgo mika. Socialistični listi zelo napadajo tudi visoko aristokratskega socialista, člana Delavske stranke, lorda Mosleya, ki predlega, naj bi odstopil parlament svoje pravice začasni tročlanski diktaturi iz Delavske stranke. A to hrepenenje po močni roki je značilen izraz onega splošnega nezadovoljstva, ki ga rodi politika delavske stranke.

Italijanski letalci odleteli v Brazilijo

Rim, 14. dec. Danes dopoldne je odletelo 12 letal k prvemu prekooceanskemu poletu v Brazilijo. Polet je organiziral minister za letalstvo Balbo, ki se sam udeležuje poleta. Balbovo letalo vodi znani italijanski poletnik Madalena. Prva etapa je Ortoello Kertaga v Severni Afriki. Odtod bodo letala odletela v

Proslava 1500 letnice smrti sv. Avgušlina

Bogoslovna akademija v Ljubljani je priredila večer ob 11 dopoldne v zbornici vseučilišča kralja Aleksandra svečano komemoracijo 1500letnice smrti sv. Avgušlina. Dvorana je bila polna in tudi galerije so bile prav dobro zasedene. Med navzočimi smo opazili generalnega vikarja kanonika g. Nadraha kot zastopnika knezoškofa dr. Rožmana, ki je odsoten po cerkvenih poslih, rektorja univerze g. dr. Šerka, prorektorja g. dr. Dolence, predsednika višjega deželnega sodišča g. dr. Rogina, podpredsednika višjega deželnega sodišča g. dr. Vlad. Golio, višjega drž. pravdnika g. dr. Grasellija, podžupana g. prof. Jareca v zastopstvu župana g. dr. Puca, nadzornika g. Lužarja za prosvetni oddelek, bivšega oblastnega komisarja g. dr. Natlačen, policijskega nadsvetnika g. dr. Mlekuža, zastopnika TOI generalnega tajnika g. dr. Windischerja, g. inž. Šukljeta za Zvezo Industrijev, primarija g. dr. Gostla in g. dr. Gregoriča, muzejskega ravnatelja v p. dr. Mantuanija, mnogo vseučiliških profesorjev, številno duhovščino, akademike in druge.

Komemoracijo je otvoril predsednik bogoslovne akademije vseuč. prof. g. dr. Ujčič z lepim nagovorom. Nato je predaval univ. docent g. Jos. Turk o Avguštinovi »Državi božje«, čije vrhunce je nauk, da je Kristus kralj vsega sveta. Za njim je predaval univ. prof. g. dr. Lukman o Avguštinovem delu »Confessiones«, kjer nam je slikal posebno globoko dušo Avguštinovo in njen odnos do Boga. Po predavanjih so slušatelji bogoslovne fakultete zapeli izborna posrečena dr. Kimovčeva skladb »Avguštinov tekst: »Ustavil si nas zase in nepokojno je naše srce, dokler ne najde pokoja v Tebi. (Confes. I. 1.) Dirigiral je g. skladatelj sam, sodelovali so godbeniki vojaške godbe. Skladba je bila sprejeta s splošnim priimanjem.

Snoči ob 8 se je vršila tudi v veliki uni-

onski dvorani zelo lepo uspela proslava sv. Avgušlina, katero so ob 1500letnici njegove smrti priredile slovenske katoliške organizacije. Občinstva je bilo na tej proslavi zelo mnogo, tako da so bili zasedeni vsi sedeži, pa tudi galerija je bila dobro obiskana. Gotovo je, da bi bila velika uniońska dvorana nabito polna, ako ne bi mnogo ljudi zadržalo izredno slabo vreme. Med odličnimi prisotnimi naj omenimo predvsem g. knezoškofa dr. Gregorja Rožmana, ki ga je občinstvo pri vstopu pozdravilo z navdušenim aplavzom, nato rektorja univerze g. univ. prof. Alfreda Šerka, zastopnika banske uprave prosvetnega šefa g. dr. Lončarja, dalje odlično duhovščino, tako generalnega vikarja in stolnega dekana g. dr. Nadraha, kanonika gg. dr. Klinarja in Volea, gg. univ. prof. dr. Ujčiča, dr. Slaviča in nekatere druge, bivšega ministra g. dr. Kuloveca, predsednika slovenskega starešinstva g. Narteja Velikonje, predsednika OUZD g. dr. Kreka, bivšega predsednika Oblastne skupščine g. dr. Natlačen. Uredništvo »Slovenec« je bilo zastopano glavnem uredniku g. dr. Ahčinu in uredniku dr. Kuharju. Katoliško dijaštvo je bilo na večeru prav častno zastopano. Proslava se je pričela s tem, da je zbor slušateljev teološke fakultete zapel pod vodstvom g. dr. Kimoveca in ob spremljanju članov vojaške godbe s trobili Kimovčeva »Ustavil si nas zase in nepokojno je naše srce, dokler ne najde pokoja v Tebi. Nato je gđ. Karmen Antičeva zapela Premrlivo »Jezus je majhen«, dr. Dolinarjevo »Ave Marija« in Sattnerjevo »Kdo je ta?«. sledila je recitacija »Slavospeva Materi Monike«, na kar je g. univ. prof. dr. Lukman predaval ob skopističnih slikah o življenju sv. Avgušlina ter pri tem posebno poudarjal veliko vlogo, ki jo ima Avguštinova filozofija v katoliški miselnosti. Vse točke so bile živahno aplavdirane. S to lepo proslavo je slovensko katoliško ljudstvo dostojno proslavilo spomin sv. Avgušlina.

Veličastna prireditev katoliške akcije v Škofji Loki

V nedeljo, 14. t. m., je bil za Škofjo Loko in okolico pomemben dan, ki bo gotovo doprinesel velik delež k verski poglobitvi tamošnje ljudstva. Ker je prva naloga Katoliške akcije ta, da Kristusov duh prebudi v srcu vseh, so v Škofji Loki organizirali velevažno prireditev za utrjenje Kristusovega kraljestva v katoliških družinah. Vso nedeljo so posvetili razširjenju dobrega, katoliškega tiska, ki je v današnji dobi najuspešnejši apostol Kristusove vere in ljubezni. Nekateri, ki iz načela zabavljajo nad vsako katoliško prireditvijo, so zabavljali tudi čez to, pa so le pokazali, kako so majhni in nedostopni plemeniti ideji. Ljudstvo pa se je v svoji zdravi razsodnosti v velikanskem številu odzvalo vabilu svojih duhovnikov, o katerih dobro ve, da ne išče drugega, kot le srečo in blagor svojih vernikov. Vsa prireditev se je vršila v cerkvi, le razstava dobrega tiska je bila prirejena v mali dvorani društvenega doma. Sam prevzvišeni g. knezoškof dr. Rožman je prišel in maševal ter pridigal. Živo je razodevala njegova beseda potrebo današnjih dni in v nemala vernike za versko poglobitev. Ljudstvo je bilo navdušeno, ko je videlo svojega nadpastirja, ki v svoji veliki skrbi ne zamudi nobene prilike, da svoje vernike bolj in bolj utrdi v sveti veri in jim tako ohrani najdražjo dediščino vernih očetov in mater. Popoldne je govoril v cerkvi stolni vikar g. Alojzij Košmerlj o potrebi verske izobrazbe in o verskih listih. Ljudstvo je z ljubeznijo sprejelo seme božje besede, pričrpani smo, da bo to seme tudi obrodilo obilen sad. Razstava dobrega tiska v društveni dvorani je nudila pregledno sliko slovenske dobre knjige in vseh tistih listov, ki so res pisani tako in zato, da poglobljajo v ljudstvu krščansko izobrazbo in

ga vnamajo za plemenito življenje. Navdušeni fantje so prodajali po mestu naše liste in ker je bila ilustrirana priloga nedeljskega »Slovenca« posvečena Škofji Loki, so jo razpečali nad 800 izvodov. Ves dan je potekel v prevažni misli, da je našemu ljudstvu najbolj treba verske poglobitve in zato dobrega, katoliškega tiska. Refren dneva je bil: V vsako slovensko družino vsaj en dober list! Naj bi bila lepa prireditev Katoliške akcije v Škofji Loki blagoslovljena, ljudstvu v srečo, Bogu in Cerkvi v čast in v blagor naši domovini.

Al Smith časničar

Bivši demokratski kandidat pri ameriških predsedniških volitvah Smith je podpisal pogodbo, s katero se obvezuje, da bo vsak teden za gotov koncern časopisov napisal članek o politiki ali o peščanju. Za bonerar bo dobil od vsake besede dva dolarja (110 dinarjev).

Iz 3. nadstropja padel v avto

Iz Newyorka poročajo o zanimivem slučaju, ki se je pripetil nekemu taksi-šoferju. Omenjeni taxi-šofer je vozil po neki newyorški avtenu, ko je nenadoma začel velik tresk za seboj. Pogledal je nazaj in opazil na sedežu, ki je bil prej prazen, nekega moškega, ki je ječal od bolečin. Težko ranjen je komaj še šoferju razložil, da je padel iz tretjega nadstropja v avto, nato pa je omedlel. Šoferju ni preostalo drugega, kakor da je ranjenca odpeljal v bolnišnico, zastonj seveda, zakaj neprostoVOLjni potnik je bil brezposeln delavec.

12 svečic

V svojem življenju sem nekoč srečal dvojce mladih ljudi, vrliga rokodelskega pomočnika in ljubko mlado dekle. Bila sta približno iste starosti in enakih src.

Tisti večer sta v isti trgovini kupila vsak zavoj sveč, šest za goldinar. Nato sta si voščila »lahko noč«, toda ne tako, kakor to store drugi ljudje, zakaj mladi mož je obenem s pozdravom poslal tudi ljubek pogled svoji sosedici, ki je stanovala s svojo materjo v isti hiši. Pa tudi sosedin ljubek glas, s katerim je izgovorila svoj pozdrav, je razodeval nekaj več.

Še isti večer je pomočnik po kratkem preudarjanju poslal dekletu pisemce.

Prižgala je eno izmed šestih sveč, da bi ob njeni luči prebrala pismo.

»Iz srca Vas imam rad. Ali me hočete za moža?«

To je bilo vse, kar je stalo v pismu. Tako so govorili Spartanci.

Sveča je zgorela skoraj do konca, zakaj dekle ni vso noč zaspala. Kaj vse stori ljubezni!

Naslednjega dne je povedala materi. Sosed je bil marljiv delavec. Sklenili sta, da preje še nekoliko polizvesta o njem, preden bi dekle odgovorilo »morda«. Povabili pa sta ga vljudo na večerjo.

Na mizo so prišli pečeni kostanji, nato so izpili steklenico jabolčnika in večerja je bila končana. Kako srečen je lahko človek, če zna ljubiti svojo revščino!

Dve sveči sta svetili pri borni večerji.

»Ali me boste storili za najuspešnejšega človeka,« je vprašal sosed staro mater, do katere je šel za zauranje.

»Jutri vam bom odgovorila na to vprašanje.«

»Zakaj ne danes?«

»Ljubi moj, treba je še pomisliti. Še kuharice ne vzamejo v službo brez izpričeval, zakon pa je vse kaj drugega.«

Naslednjega dne sta dogurali, da je sosed izvrsten človek, nemadeževan in pošten. Stara gospa mu je pisala na lepem papirju:

»Pridite! Vaši želji ne stoji ničesar na poti.« Pri tem je pogorela četrta sveča.

Toda v življenju je tudi nesreča.

Stara mati je legla še isti večer, ko je dala svoje privolenje. Kakor da jo je Bog le še toliko časa pustil na zemlji, da je blagoslovila svoja otroke pred združitvijo. Eno samo noč je trpela; preden je naslednjega dne vstala zora, sta ugasnili pri postelji zadnji dve sveči in z njima vred tudi mati. Odšla je v boljše življenje. Ubogo dekle se je dušilo v solzah.

Zjutraj je sročila začula na vratih trkanje.

»Kdo je?« je vprašala hitre.

»Jaz,« se je začul miren glas sosedu.

»Kaj hočete?«

»Večraj niste bila nič zunaj in torej niste mogla ničesar nakupiti. Tudi so tri sveče od onih, ki sem jih predvečerašnjim kupil in jih do sedaj še nisem porabil. Ali jih hočete prižgati ob mrtvaškem odru pokojne? Naj se jaz nekoliko sodelujem pri stvarih, ki jih zahteva ljubezen do matere!«

Pokopali so blago pokojnice.

Scrodniki, ki so prišli z dežele k pogrebu, so vzeli sirota za mesec dni s seboj, da v prosti naravi raztrese svojo žalost. In v resnici si je opomogla njena obupana duša.

Ko se je vrnila v mesto, je našla sosedu vsega v skrbeh za prihodnost.

»Ali me nič več ne ljubite?« je bilo njegovo prvo vprašanje, izpregovorjeno z bojaznjo obtoženca, ki pričakuje sodbe.

Dekle ga je ljubko pogledala in solze so zaigrale pri tem v očeh. Nato ga je prišla

Dr. Aljehin v Mariboru

Dobil 23 partij, remiziral 2 partiji, izgubil 4 partije

Maribor, 14. decembra 1930.

Ob velikem zanimanju mariborskega občinstva, zlasti dijaške mladine, se je vršil večer v veliki kazinski dvorani šahovski večer v čast šahovskega mojstra dr. Aljehina, združen s uvodnim mojstrovim predavanjem, nanašajočim se na neko izredno zanimivo partijo, ki jo je svetovni prvak nedavno odigral na Dunaju.

Ob napetem pričakovanju navzočih je ob 21 pričela simultanka proti 29 igralcem ter je zelo disciplinirana publika z razumevanjem in globokim smislom sledila posameznim partijam. V ospredju zanimanja so bile partije z gg. prof. Stupanom, dijakom Bogdanom Pušenjakom, davčnim uradnikom Janezom Ferencakom in trg. pomočnikom J. Kufcovcem, proti katerim je svetovni prvak dr. Aljehin izgubil. Remiziral pa je z ravnateljem mestne hranilnice v Ljutomeru g. Francem Poljancem in z vseučiliščnikom J. Dernovškom, ki je bil ravno na potu domov v Novo mesto, pa se je ustavil v Mariboru, da pomeri svoje sile z dr. Aljehinom. V ostalih partijah (23) je dr. Aljehin zmagal. Simultanka je trajala do danes ob 2.15 zjutraj in je publika, zlasti dijaška mladina vztrajala v dvorani do konca. Dr. Aljehin se je zelo priznalo izrazil o mariborskih šahistih ter poudaril, da so nekateri prav dobri in talentirani igralci.

Ob 3.25 je nato dr. Aljehin odpotoval v Zagreb.

Da se je mogla simultanka izvršiti s tako lepim uspehom, je predvsem zasluga mariborske mestne občine, ki je z denarno podporo ter prepustitvijo kazinske dvorane omogočila prireditvi, pa tudi mariborskemu šahovskemu klubu z vnelim predsednikom g. E. Kramerjem na čelu.

Občni zbor JNZ

Belgrad, 14. dec. I. V dvorani Stankovića se je danes vršil redni letni občni zbor Jugoslovanske nogometne zveze. Zanimanje za ta občni zbor je bilo ogromno, ker so bili razmere v zvezi nejasne in so hoteli klubi, vključeni v zvezi, končno priti do popolnega razčiščenja. Na dnevnem redu zborovanja je bilo vprašanje razdelitve denarja iz Južne Amerike med posamezne klube ter vprašanje reorganizacije tekmovanja za državno prvenstvo. Podpredsednik Jugoslovanske nogometne zveze Boža Todorović je otvoril današnji občni zbor, pozdravil navzoče delegate ter v uvodnem govoru posebno apeliral, da naj bodo edini in složni v delu, ki mora prinesiti zaželjeni rezultat. Nato je ob splošnem odobravanju prebral pozdravno brzojavko Nj. V. kralju in predsedniku vlade.

Predno je prešel občni zbor na dnevni red, se je izvolil verifikacijski odbor. Od Slovencev je prišel v ta odbor ing. Debeljak. Z verifikacijo mandatorov je bil dopoldanski občni zbor zaključen.

Glede verifikacij je pripomnil, da so bili verifikirani vsi mandati, razen kluba Segediški iz Subotice, ki je bil zavrnjen, ker pooblastila niso bila v redu. S tem je bila dopoldanska seja zaključena in se je nadaljevala popoldne ob dveh.

Popoldnansko sejo je vodil drugi podpredsednik Hadži. Razpoloženje članov je bilo razburljivo. Dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička. Kot prva točka je prišlo na dnevni red čitanje pisma Pajniča iz Zagreba, ki napada postopanje z denarjem iz Južne Amerike in stavi predlog, da se BSK od tega denarja ne odstopi nič, ker bi pomenilo to po del profesionalizma, proti čemu se mora zveza odločno zavarovati. Že med čitanjem pisma je prišlo do ostrih spopadov, pri debati pa je nastal velik nemir in oglušujoč hrup. Bilo se je bati, da občni zbor ne bo dosegel svojega namena. Vendar so se duhovi v poznih popoldanskih urah pomirili, tako da je moglo priti do glasovanja, ki pa se je zavleklo radi raznih medključev in vmesnih govorov do 9 zvečer. Nastali sta dve fronti: ena, da se da BSK 150 tisoč dinarjev, druga pa je bila proti temu, da bi se BSK dal denar. Pri glasovanju je 217 klubov glasovalo za razdelitev denarja, in sicer 150.000 Din BSK, ostanek pa Jugoslovanski nogometni zvezi, dočim je 140 klubov glasovalo proti razdelitvi denarja. Občni zbor je s tem rešil prvo točko dnevnega reda, nakar je prešel k drugi točki, to je k novemu načinu igranja tekem za državno prvenstvo. Skupščina se nadaljuje pozno v noč.

Druge jugoslov. tekme

Kljub slabemu vremenu so se danes vršile v Zagrebu sledeče tekme: Hašk:Viktoria 3:0, Gradjanski:Sparta 3:0, Zeleničar:Sokol 3:1, Concordia:Gratičar 4:2.

V nižjerazrednem zagrebškem prvenstvu so

za roko in rekla:

»Nič me ne more odvrniti od tega, kar je hotela moja mati. Vas poročiti mi je sveča dolžnost. Če drugega ne, bom s tem ugodila želji pokojnice. Že prihodnji mesec naj bo poroka, na kateri pa seveda ne bo plesa, ker še oboja žalujeva.«

Poroka so je vršila; težko, da je svečenik kdaj poročil lepši par.

Mlada nevesta je imela na klobuku črne trakove in ženin je imel na rokavu žalni trak. Spomin na njuno ljubljeno mater je plaval nad njima med vso slovesnostjo.

Pri svatbi sta stala na preprosti mizi dva svečnika s svečama.

»Kdo bi si mislil,« je dejal mladi mož, »da bo teh dvajset sveč, ki sva jih skupaj kupila pri istem trgovcu, služilo tolikim različnim namenom? Svečile so pri prvi skupni večerji, pri smrti dobre matere in pri najini poroki.«

»Ostane ti torej še ena od zavitka, ki sva jih tedaj kupila,« je dejala mlada žena.

»Nobena več,« se je glasil odgovor.

»Toda, računaj vendar: šest sveč si kupil, tri so gorele pri mrtvaškem odru, dve stojita tu, ostane torej še ena!«

»Popolnoma pravilno, draga!«

»Dobro! Kje pa je šešta? Ni lepo od tebe, če si pozabil na svečo, ki je ena izmed tistih, ki so spremljale razvoj najinega življenja.«

»Polotlaži se, dušica, šešta sveča iz zavitka je po mojem mnenju dogorela v najlepši namen.«

»Ali smem zvedeti?« In mlada žena ga je ljubezljivo pogledala.

Mladi mož se je nagnil k njej:

»Prižgal sem jo pred oltarjem naše Matere Pomočnice, da izprosim za najino zemeljsko mater večni mir in pokoj!...«

(iz francoskine J. C.)

nice v Ljutomeru g. Francem Poljancem in z vseučiliščnikom J. Dernovškom, ki je bil ravno na potu domov v Novo mesto, pa se je ustavil v Mariboru, da pomeri svoje sile z dr. Aljehinom. V ostalih partijah (23) je dr. Aljehin zmagal. Simultanka je trajala do danes ob 2.15 zjutraj in je publika, zlasti dijaška mladina vztrajala v dvorani do konca. Dr. Aljehin se je zelo priznalo izrazil o mariborskih šahistih ter poudaril, da so nekateri prav dobri in talentirani igralci.

Ob 3.25 je nato dr. Aljehin odpotoval v Zagreb.

Da se je mogla simultanka izvršiti s tako lepim uspehom, je predvsem zasluga mariborske mestne občine, ki je z denarno podporo ter prepustitvijo kazinske dvorane omogočila prireditvi, pa tudi mariborskemu šahovskemu klubu z vnelim predsednikom g. E. Kramerjem na čelu.

Inozemski sport

Dunaj, 14. dec. kk. F. A. C.:Wacker 3:2 (1:1). Admira:Sportklub 9:1 (3:0). Tolika razlika je nastala, ker si je eden od vratarjev pretresel nogane. Hakoh:Vorwärts 3:1 (2:0). Herta:Weisse Elf 3:2 (1:1). Donau:Altmanndorf 6:1 (3:0). Vienna:Moravia 3:3 (1:2). B. A. C.:Simmering 10:3 (5:1).

Budimpešta, 14. dec. kk. Pees Baranya:Buda II 1:0 (1:0). Nemzet:Ujpest 2:1 (1:1).

Debrecin, 14. dec. kk. Bocsai:Buda III 3:1 (1:0).

Praga, 14. dec. kk. Sparta:Hungaria iz Budimpešte 3:2 (1:0).

Mariborska nedelja

Maribor, 14. decembra 1930.

So bili, ki so šli na Pohorje iskat smučkega veselja; so bili zopet, ki so se umaknili v zavetje kavarn, gostiln ter drugih javnih lokalov; nekatera društva so celo »post festum« miklavževala; so pa tudi bili, ki so doma ostali in tako podzavesno demonstirali proti čmernosti dneva. Skoraj bi dejali, da se lahko ponaša poslednja skupina, da je med Mariborci v večini, nemara celo v znatni večini.

Nič pravega programa, nič pravega cilja. Prav konkretnega cilja pa sta postala deležna Jože G. in Janez Z., ker nista mogla brzdati svoje aufbiskarske žilice, nadalje Cene S., ki se je navzile prepovedanemu povratku pojavil v Mariboru, ter potep Lojze F. Različne pregrehe, skupna usoda: grafovsko celice.

Ni pa šlo brez potegavščine; tekem dopoldneva so se namreč po bliskovo raznesle po Mariboru govorice, da potuje sloviti tekač Nurmi skozi Maribor proti Zagrebu. Na mah so zdirjali sportni firbentiki ter neugnani proti kolodvoru, da bi videli slovitega urnonožca. Pa so bili tamkaj nekateri, ki so jim na vsak način skušali dopovedati, da so bodaki in da so nasledil potegavščini, katere gotovo izvirnega ter prekanjenega povzročitelja se poteglojenci zaman skušali pogrnati.

V Pobrežju pa je prišlo do resne zadeve ter precej vznemirjujega prizisa. Trgovce Anton Crepinko je bil poslal svojega pomočnika Josipa Franca, da iztrija od delavca Ivana Z. obroko na račun dolžnega zneska 3000 Din. Ivan Z. pa ni bil napovedanega obiska nič kaj vesel, ampak je posikal sekiro ter zamahnil proti zlitirjevalcu. Nato pa se je vnela borba za sekiro, tekem katere je Franc zadobil občutno poškodbo s sekiro na temenu. Ivan Z. priznava dejanje; pravi pa, da je dejanje izvršil v razburjenju.

V policijski mreži se je znašel 33 letni Polde R.; ni Polde neznanca oseba. To se je pokazalo tedaj, ko je prišlo na dan, da je Polde identičen s tistim neznanim »nekdo«, za katerega kaže v poslednjem času posebno zanimanje cela vrsta orožniških postaj od Poljčan in Slovenske Bistrice ter preko Račjega do Tezna.

Ku-Klux-Klan in katoličani

Iz Newyorka poročajo: William Joseph Simmons, ustanovitelj in bivši vrhovni voditelj Ku-Klux-Klana, ustanavlja novo organizacijo, kateri je dal ime »Beli krožek«. Simmons je mnenja, da bi morala biti vlada v rokah samih belokožcev in vabi tako katoličane kakor tudi žide in protestante v svojo stranko. Njegova parola je: Če so belokožci v Ameriki medsebojno organizirani, bo Amerika tekom 25 let izgubljena za nje, ker se bodo nadvlade polastili črnci.

Papagaj zaprt radi kletvice

Ravnatelj živalskega vrta v St. Louisu je dal aretirati lepega papagaja, ker je pregrdo klet in psoval obiskovalce živalskega vrta. Kako je papagaj klet, tega celo časnikarji niso mogli zvedeti od ravnatelja. Papagaja so premestili nekam v zadnji konec vrta, kjer lahko po milih volji kolne in zabavlja.

Družba „ILIRIJA“ Premog

Dunaška cesta št. 45

Drva

Telefon: 2820

Koks

